

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien vaalipäivän äänestyspaikasta päättäminen

khall 09.12.2024 § 153
249/00.00.00/2024

Valmistelija

Vs. hallintojohtaja

Vaalilain (714/1998) 143 a §:n ja 144 §:n mukaisesti sunnuntaina 13.4.2025 toimitetaan samanaikaisesti aluevaalit ja kuntavaalit eli alue- ja kuntavaalit. Ennakkoäänestys kotimaassa on ajalla 2.–8.4.2025. Vaalipäivän äänestyspaikat ovat samat alue- ja kuntavaaleissa.

Alue- ja kuntavaalien ennakkoäänestyspaikkojen tiedot on merkittävä oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään (VAT) viimeistään perjantaihin 24.1.2025 klo 12.00 mennessä.

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jakaa useampaan äänestysalueeseen.

Oikeusministeriö suosittelee, että päättäessään vaalipäivän äänestyspaikoista kunnat kiinnittävät huomiota seuraaviin asioihin:

- äänestyspaikan tulee pääsääntöisesti olla äänestysalueella, mutta erityisistä syistä se voidaan sijoittaa äänestysalueen tai kunnankin ulkopuolelle, jollei siitä aiheudu äänestäjille kohtuutonta haittaa.

- Eduskunnan oikeusasiamies katsoi ratkaisussaan 3.3.1999 (dnro 2009/4/96), että vaalipäivän äänestyspaikkana käytettävän huoneiston sopivuutta harkittaessa tulisi yhtenä näkökohtana ottaa huomioon myös huoneiston aatteellinen luonne ja käyttötarkoitus. Kansalaisten yhdenvertaisuuden ja julkisen vallan puolueettomuuden näkökulmasta tulisi olla pyrkimyksenä, että vaalihuoneistot ovat aatteellisilta kytkennöiltään mahdollisimman neutraaleja. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies puolestaan totesi ratkaisussaan 30.10.2013 (dnro 4607/4/12), että demokratian asianmukainen toteutuminen edellyttää, että äänestäjät voivat vaalipäivänä käyttää äänioikeuttaan mahdollisimman puolueettomassa tilassa. Merkittävää painoarvoa ei kuitenkaan tulisi antaa sille seikalle, mikä taho omistaa äänestystilan. Merkittävämpänä perusteena on pidettävä tilan sopivuutta arvioitaessa sen käyttötarkoitusta ja varustelua.

- Varsinaisen äänestyshuoneen lisäksi äänestyspaikassa tulee olla odotustilaa. Jollei erillistä odotushuonetta ole käytettävissä, on erityinen paikka äänestyshuoneen vieressä sopivalla tavalla erotettava niin, että äänestäjät voivat siitä suoraan siirtyä äänestyshuoneeseen. Tämä paikka on voitava sulkea siten, että pääsy sinne estetään muilta kuin niiltä äänestäjiltä, jotka ovat saapuneet ennen kello 20.

- Äänestyspaikan esteettömyyden, järjestyksenpidon, opastuksen sekä muiden näkökohtien osalta viitataan siihen, mitä edellä ennakkoäänestyspaikkojen osalta todetaan.

Oheismateriaalina vaikutusten ennakkoarvioinnin lomake.

Vaikutusten arviointi

Oheismateriaalina

Esittelijä

Kunnanjohtaja Mikko Kärnä

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien vaalipäivän äänestyspaikaksi Rautavaaran kunnantalon valtuustosalin (Koulutie 1).

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.